

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

2022-01-07

TJÄNSTESKRIVELSE

MSN 2020/65

Standardförfarande

Ändring av stadsplanerna S 42, S 67 och S 264 samt detaljplanerna DP 12, DP 155, DP 249 och DP 605 för Nya Östbergatunneln, fastigheten Sicklaön 37:10 m.fl., på Västra Sicklaön

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar detaljplanen.

Sammanfattning

Planområdet är beläget i Henriksdal och Finnboda och består av flera delområden på kvartersmark inom fem gällande detaljplaner. Syftet med ändringen av berörda planer är att möjliggöra att en ny dagvattentunnel kan komma till stånd genom att komplettera planerna med ett markreservat för allmännyttiga underjordiska dagvattenledningar på kvartersmark inklusive omgivande skyddszon i berg. Markreservatet är begränsat i höjdded och gällande markanvändning och byggrätter kommer att kvarstå ovan mark. Mark som i gällande detaljplaner är planlagda som allmän plats berörs inte av planändringen. Avtal har tecknats mellan Nacka kommun och Stockholm Vatten och Avfall AB avseende dessa ytor samt avseende genomförandet.

Parallellt med Nackas detaljplanearbete pågår en tillståndsprocess för vattenverksamhet enligt miljöbalken och ett detaljplanearbete i Stockholms stad.

Under samrådet framfördes synpunkter angående bland annat pågående genomförandetid, tomtindelning, planområdets utbredning och störningar under byggtiden. Efter samrådet utökades planområdet för att hantera berörda tomtindelningar och mindre justeringar gjordes av nivåerna för markreservatet.

Under granskningen framfördes i huvudsak synpunkter angående byggskedet och gällande servitut för Saltsjöbanan. Synpunkterna medförde att planbeskrivningen har uppdaterats angående servitutet för Saltsjöbanan.

Kommunens bedömning är att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

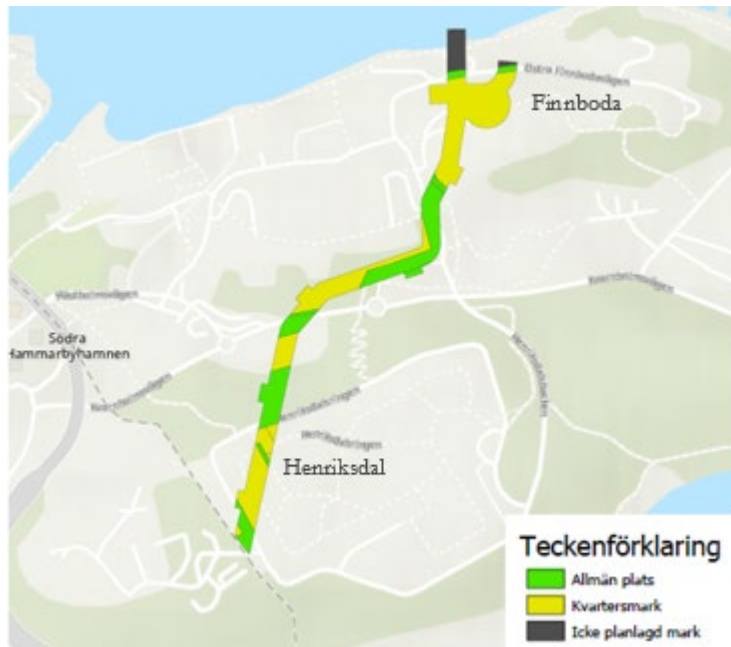
Planarbetet bekostas av Stockholm Vatten och Avfall AB och belastar därmed inte kommunens ekonomi. Utbyggnaden medför inte ökade driftskostnader för Nacka kommun.

Ärendet

Syftet med ändringen av berörda planer är att möjliggöra att en ny dagvattentunnel kan komma till stånd genom att komplettera planerna med ett markreservat för allmännyttiga underjordiska dagvattenledningar på kvartersmark inklusive omgivande skyddszon i berg. Ändringen möjliggör därmed att ledningsrätt för tunneln kan bildas vid en framtida lantmäteriförrättning.

Dagvattentunnelns läge

Dagvattentunneln är planerad att byggas från Norra Hammarbyhöjden i Stockholms stad under Hammarbybacken, Sickla kanal, Sickla udde, Värmdöleden och Henriksdalsberget för att sedan mynna ut i Saltsjön vid Finnboda. Dagvattentunneln byggs av Stockholm Vatten och Avfall AB och kallas för Nya Östbergatunneln. Dagvattentunneln blir en förlängning av dagvattentunneln från Östberga och ska ta hand om dagvatten från Enskedefältet och Björkhagen. Tunneln byggs genom att borra och spränga från två håll, dels via en arbetstunnel i Finnboda, dels via en arbetstunnel väster om Hammarbybacken i Stockholms stad. Vid tunnelmynningarna anläggs tillfälliga etableringar under byggtiden och transporter kommer att ske till och från områdena. Tunnelsträckningen anpassas till både geologiska förutsättningar och andra tunnlar i området, exempelvis andra avloppsledningar som ansluter till Henriksdals reningsverk och till nya tunnelbanan till Nacka.

Dagvattentunnelns sträckning inom Nacka kommun, kartbild från Stockholm Vatten och Avfall AB. I gällande planer är gula områden kvartersmark och gröna är allmän plats. Grå områden är inte planlagda.

Planområdet är beläget i Henriksdal och Finnboda och omfattar fastigheterna Sicklaön 77:1, 78:1 och 78:2 i sin helhet samt delar av fastigheterna Sicklaön 37:10, 37:42, 78:3 och 392:1.

Fastigheterna ägs av olika bostadsrättsföreningar, samfällighetsföreningar och företag samt Nacka kommun.

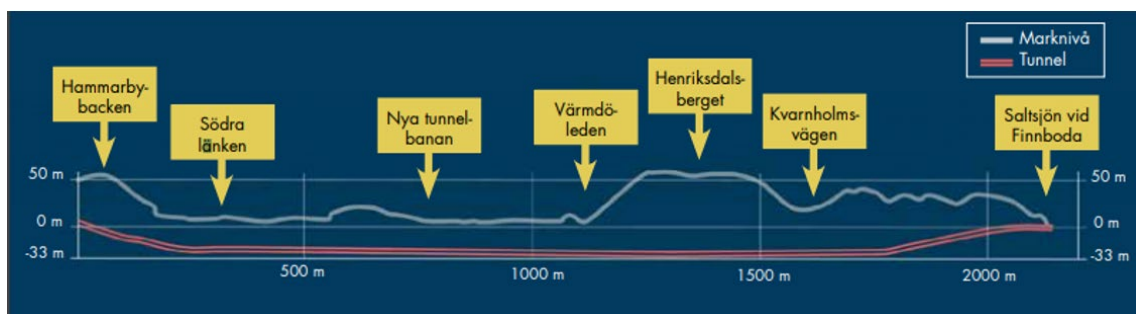
Utanför planområdet berör dagvattentunneln även allmän platsmark inom fastigheterna Sicklaön 37:11, 37:17, 37:35 som ägs av Nacka kommun. Markreservat i form av så kallat u-område är inte nödvändigt inom områdena betecknade som allmän plats i gällande detaljplaner, därför ingår dessa områden inte i planändringen. För de markområden inom allmän plats som berörs av dagvattentunneln har Nacka kommun träffat ett markupplåtelseavtal med ledningsägaren Stockholm Vatten och Avfall AB. Avtalet ger Stockholm Vatten och Avfall AB, såsom ledningsägare, rätt att anlägga, behålla, underhålla, reparera, förnya och utöva tillsyn av ledningen inom kommunens fastigheter Sicklaön 37:11, 37:17, 37:35 och 77:1. Upplåtelsen innefattar även ledningens skyddszon.

Detaljplaneändringens innebörd och parallellt pågående processer

Planområdet består av flera delområden på kvartersmark inom de fem gällande detaljplanerna S 42, S 264, DP 12, DP 155 och DP 605. Detaljplaneändringen innebär att berörda gällande detaljplaner kompletteras med ett markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar, ett så kallat u-område som är begränsat i höjddled. Gällande markanvändning och byggrätter kommer att

kvarstå ovan mark. För fastigheterna Sicklaön 77:1, 78:1 och 78:2 innebär planändringen även att gällande fastighetsindelingsbestämmelser upphävs.

Tunneln kommer anläggas på ett djup som innebär att den inte påverkar stadsutvecklingen negativt (se diagram nedan). Lokaliseringen påverkar inte heller möjligheten att bygga Östlig förbindelse.

Tunnelns ungefärliga anläggningsdjup. Tunneldelen i Nacka, från Henriksdalsberget till Saltsjön, visas i högra delen av i diagrammet, bild från Stockholm Vatten och Avfall AB.

Parallellt med Nackas arbete med detaljplaneändringen pågår en tillståndsprocess för vattenverksamhet enligt miljöbalken och ett detaljplanearbete i Stockholm stad för de delar av dagvattentunneln som ligger inom Stockholm stad. Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet hanterar även buller, vibrationer, stömljud och utsläpp som anläggningen och transporter medför. Mark- och miljödomstolen fattade beslut i ärendet den 28 oktober 2021. Domen är överklagad till Mark- och miljööverdomstolen. Nackas arbete med detaljplaneändringen samordnas med tillståndsprocessen och Stockholms stads detaljplanearbete.

Inkomna synpunkter

Under granskningen, som pågick mellan den 28 oktober och den 2 december 2021, inkom totalt 10 yttranden, 8 från remissinstanser och 2 från boende i närområdet. Länsstyrelsen framförde att de inte hade några erinringar mot planförslaget. Region Stockholm framförde upplysningar om gällande servitut för Saltsjöbanan. Nacka miljövårdsråd framförde synpunkter rörande främst grundvattensänkning och byggskedet. Yttranden från närboende berörde frågor kring störningar under byggskedet. Synpunkterna har medfört att planbeskrivningen uppdaterats angående servitut för Saltsjöbanan. I övrigt har endast redaktionella uppdateringar gjorts.

Under samrådet som pågick i april/maj 2021 inkom 16 yttranden, bland annat avseende pågående genomförandetid, tomtindelningar, utökning av planområdet, grundvattensänkning och byggskedet. Efter samrådet utökades planförslaget så att det omfattade hela fastigheterna Sicklaön 77:1, 78:1, och 78:2 för att berörda fastighetsindelingsbestämmelser ska kunna upphävas, därutöver gjordes mindre justeringar av nivåerna för delar av markreservatet och planbeskrivningen uppdaterades.

Påverkan på kommunens stadsbyggnadsprojekt

Utbyggnaden av dagvattentunneln kommer att beröra kommunal mark och anläggningar samt pågående och planerade stadsbyggnadsprojekt på delar av västra Sicklaön. Ett genomförandeavtal har därför tecknas mellan Nacka kommun och Stockholm Vatten och Avfall AB. Avtalet syftar till att säkerställa att kommunens stadsbyggnadsprojekt och Stockholms Vatten och Avfalls AB:s projekt Nya Östbergatunneln ska kunna genomföras enligt tidplaner med minsta inverkan på Stockholm Vatten och avfall AB:s respektive kommunens pågående och planerade projekt.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Planförslaget överensstämmer med gällande översiktsplan. Planförslaget bedöms inte strida mot några kommunala eller nationella riktlinjer, lagar eller förordningar. Planförslaget berör inte områden som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt. Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte medföra betydande påverkan på miljön, natur- eller kulturvärden, människors hälsa.

Kommunens bedömning är att detaljplanens genomförande (ändring av planer för tillkommande markreservat) inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning enligt miljöbalken behöver därför inte göras för planändringen. De miljöfrågor som har betydelse för projektet undersöks i den ansökan om miljötillstånd som handläggs av mark- och miljödomstolen. Ansökan innebär att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas för projektet. Samråd har skett med länsstyrelsen som instämmer i kommunens bedömning att detaljplaneändringen inte kan antas innebära en betydande miljöpåverkan. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 20 oktober 2021, § 196 att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Konsekvenser ur brottsförebyggande perspektiv

Planändringen bedöms inte medföra vare sig negativa eller positiva konsekvenser för området ur ett brottsförebyggande perspektiv. Mynningen till arbetstunneln, som ska kvarstå som servicetunnel i driftskedet, behöver ges en genomtänkt utformning för att inte upplevas som en otrygg plats. Mynningen ligger dock utanför aktuell planändring.

Planarbetets bedrivande

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade att påbörja planarbetet den 3 juni 2020, § 141.

Planförslaget har hanterats med standardförfarande. Förslaget var ute på samråd under april/maj 2021 och ställdes ut på granskning under oktober/november 2021.

Ekonomiska konsekvenser

Planarbetet har fram till antagandet kostat cirka 780 000 kronor. Planavtal har tecknats med Stockholm Vatten och Avfall AB. Planarbetet bekostas av Stockholm Vatten och Avfall AB och

belastar därmed inte kommunens ekonomi. Plankostnaderna specificeras i bilagd tabell. Utbyggnaden medför inte ökade driftskostnader för Nacka kommun.

Konsekvenser för barn

Utbyggnaden av dagvattentunneln innebär förbättrade möjligheter att ta hand om ökande dagvattenflöden, vilket är positivt för alla medborgare. Under byggtiden kan barn och andra påverkas av transporter, buller och sprängningar från bygget. Det är viktigt att säkra trafiklösningar finns under byggtiden. Villkor för utbyggnaden regleras i den dom om tillstånd som beslutades av mark- och miljödomstolen den 28 oktober 2021. Domen är överklagad till Mark- och miljööverdomstolen.

Handlingar i ärendet

- Denna tjänsteskrivelse
- Detaljplanekarta
- Planbeskrivning
- Granskningsutlåtande

Susanne Werlinder
Enhetschef
Planenheten

Emma Castberg
Gruppchef Nacka stad
Planenheten

Therese Sjöberg
Planarkitekt
Planenheten

Översikt över detaljplanearbetets kostnader

Tabellen nedan redovisar översiktligt de preliminära kostnaderna för planarbetet fram till antagandet.

Aktivitet	Kostnad
Personalkostnader	728 000
Grundkarta	28 000 kr
Fastighetsförteckning	22 000 kr
Preliminär plankostnad fram till antagande	778 000 kr